

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 23.11.2011

COM(2011) 787 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ ОТ КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, ДО
СЪВЕТА, ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И
ДО КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

**„ЕРАЗЪМ ЗА ВСИЧКИ“: Програма на ЕС за образование, обучение, младеж и
спорт**

„ЕРАЗЪМ ЗА ВСИЧКИ“

ПРОГРАМА НА ЕС ЗА ОБРАЗОВАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ, МЛАДЕЖ И СПОРТ

1. НОВА ПРОГРАМА ЗА СПРАВЯНЕ С НОВИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Настоящото съобщение допълва предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на „Еразъм за всички“: единна програма за образованието, обучението, младежта и спорта за периода 2014—2020 г. Програмата отразява приоритетите на стратегията „Европа 2020“ и водещите ѝ инициативи. Тя представлява важна инвестиция в хората, инвестиция, която ще е от полза както за отделния човек, така и за обществото като цяло, и която ще допринесе за растеж и гарантиране на просперитет.

Образованието и обучението са по-важни от всякога за иновациите, производителността и растежа, по-специално в контекста на настоящата икономическа и финансова криза, особено като се има предвид, че все още потенциалът на човешкия капитал на Европа остава недостатъчно използван. Необходимо е да се направи повече, за да се гарантира, че системите за образование и обучение предоставят знанията и уменията, необходими в един все по-глобализиран пазар на труда и успяват да помогнат на младите хора, като в същото време правят ученето през целия живот реалност за всички. Образованието и обучението, включително чрез стажове, играят важна роля по отношение на заетостта, но и са от важно значение за младите хора, които са най-силно засегнати от кризата. Освен това, все още има много прояви на неравенство между жените и мъжете в сферата на образованието: въпреки че както по отношение на участието, така и на резултатите, в областта на висшето образование жените са изпреварили мъжете, все така е налице разделение на научните области, като жените са значително по-слабо представени в природонаучните и техническите дисциплини; момчетата се справят по-зле по отношение на способността за четене и по-често от момичетата са склонни да напускат преждевременно училище.

Полагането на съгласувани усилия, за да се постигне до 2020 г. покриване на определената от ЕС прагова стойност за по-малко от 15 % граждани със слаби основни умения, би довело в дългосрочен план до натрупване на икономически ползи за ЕС¹. Повишаването на дела на хората с висше образование до 40% ще допринесе за увеличаване на БВП на глава от населението в ЕС с 4%². Осигуряването на възможността системите за образование и обучение да предоставят уменията, необходими на пазара на труда, ще допринесе за постигане на предвидените в стратегията „Европа 2020“ цели по отношение на заетостта (75%).

Европейската добавена стойност на програмата ще се изрази в: помощ за гражданите да придобият повече и по-добри умения, подобряване на качеството на обучението на различни нива в образователните институции, както в ЕС, така и извън него, подкрепа

¹ Европейска мрежа на експертите в областта на икономиката на образованието (EENEE), резюме на политиката, септ. 2011 г.

² Доклад на полското председателството за източниците на растеж в Европа, озаглавен „Към постигане на европейски консенсус за растеж“, октомври 2011 г.

на държавите-членки и партниращите държави извън ЕС в усилията им да модернизират образователните си системи и системите за обучение и да ги направят по-иновативни, насърчаване на участието на младите хора в обществения живот, както и изграждането на европейско измерение на масовия спорт. Същевременно ограниченията в бюджета на ЕС и неговите държави-членки изискват поставяне на акцент върху резултатите и икономическа ефективност, концентрация на усилията за увеличаване на системното въздействие, както и намаляване на административните и оперативните разходи.

Ключът към осъществяването на тази добавена стойност е засилване на връзките и полезните взаимодействия между програмата и възловите приоритети и процеси в политиката на ЕС, по-специално прилагането на стратегиите „Европа 2020“, „Образование и обучение 2020“, стратегията за младежта и приоритетите за външните действия на ЕС. Приоритетите по отношение на разходите трябва да бъдат определяни във връзка с общите приоритети и разработването на политиките; в това отношение неотдавнашното съобщение относно модернизацията на висшето образование³ подчертава основните възловите области на политиките, които се нуждаят от подкрепа, за да се постигне подобряване на образователното равнище, качеството, привлекателността и международният характер на системите за висше образование, както и тяхното значение за иновациите.

2. НАДГРАЖДАНЕ ВЪРХУ ПРЕДИШНИТЕ ПОСТИЖЕНИЯ И ПОУКИ

Оценките показват, че за периода 2007—2013 г. програмите на ЕС вече са осъществили значително системно въздействие, далеч отвъд ползите за отделните участници. Международното сътрудничество във висшето образование показва, че в световен мащаб ЕС се е превърнал в модел и източник на вдъхновение по отношение на реформите в областта на висшето образование. Освен това с тяхна помощ беше насърчено използването на иновативни подходи, *inter alia*, в разработването на учебните програми и осигуряването на прозрачност. В областта на неформалното учене подкрепата на ЕС оказва силно въздействие върху образователното и професионалното развитие на отделните хора, вдъхнови и формира политически инициативи като Европейската доброволческа служба.

От друга страна, налице е сложна система от множество програми и действия, която трябва да отстъпи пред **по-проста и рационализирана архитектура**, с която се постига по-добър баланс между хармонизация и гъвкавост. Например, *програмата за учене през целия живот* има шест подпрограми⁴, повече от 50 цели и над 60 действия. В програмата „Младежта в действие“ ударението е поставено върху мобилността и (неформалното) учене на младежите, а около 80% от средствата за програмата за учене през целия живот също се ползват от младите хора. Някои действия страдат от липса на критична маса, необходима за трайно въздействие, или пък имат високи административни разходи.

Международното сътрудничество в областта на висшето образование се характеризира също така и с разпокъсаност между различните инструменти на ЕС, чрез които се

³ COM(2011) 567 от 20.9.2011 г.

⁴ „Еразъм“, „Коменски“, „Леонардо“, „Грюндтвиг“, напречната програма, програма „Жан Моне“.

изпълняват сходни цели и действия. Комисията понастоящем финансира пет програми за сътрудничество във висшето образование с различни части на света:

- при „Еразмус Мундус“ се набляга основно върху мобилността, като се предлагат стипендии за участие във висококачествени съвместни магистърски и докторантски програми, както и върху подпомагането на консорциуми от университети, работещи с различни части на света.
- „Темпус“ е програма за изграждане на капацитет за модернизиране на висшето образование с помощта на проекти за сътрудничество между университетите в ЕС и техните партньори от Западните Балкани и съседните страни;
- „Alfa“ и „Edulink“ имат сходни цели и обхващат Латинска Америка и страните от АКТЕ.
- Комисията също така създаде програма за *сътрудничество с индустриализираните страни*, която финансира проекти за съвместни и двустранни академични степени, съвместни проекти за мобилност и дейности по политиката.

Всички тези програми в областта на висшето образование имат сходни цели; чрез тях се финансират сходни, макар и леко различаващи се видове действия, подчинени на различни графици, при различни условия на изпълнение и процедури за изпълнение. Твърде голямата разпокъсаност води до риск от припокриване, усложнява достъпа на потенциалните бенефициери и ограничава обхвата за повишаване на ефективността, намалява критичната маса и влошава съотношението между разходите и ефективността.

С нов акцент върху приоритетите, които ще увеличат европейската добавена стойност и системното въздействие, подпомаганите действия ще допринасят за усилията за постигане на повече заетост и растеж в съответствие с целите на „Европа 2020“. Могат да бъдат постигнати значителни икономии от мащаба, ако действия със сходно естество имат сходни процедури и правила за прилагане, което ще опрости работата както на бенефициерите, така и на управителните органи. Като използва за основа значителните успехи на програмите от периода 2007—2013 г.⁵, „Еразъм за всички“ ще преодолее техните слабости, идентифицирани в оценките, и ще увеличи полезните взаимодействия с други източници на финансиране от ЕС. По-специално, докато новата програма ще се съсредоточи върху различни действия с транснационален характер, структурните фондове ще подкрепят националните и регионалните усилия *inter alia* в модернизирането на образованието чрез създаване на необходимата инфраструктура, подпомагане на повишаването на уменията и обучението, както и мобилността на хората на пазара на труда и подобряване на достъпа на по-слабо представените групи до образованието и обучението. Дейностите по „Мария Кюри“⁶ в рамките „Хоризонт 2020“ ще подкрепят мобилността на изследователите. С цел напълно да се използват

⁵ Програма „Учене през целия живот“ (включваща програмите „Еразъм“, „Леонардо“, „Грюндвиг“ и „Коменски“), програмите „Темпус“, „Еразмус Мундус“, двустранните програми за сътрудничество с индустриализираните страни, „Edulink“, „Alfa“ и „Младежта в действие“, както и подготвителните действия в областта на спорта за периода 2009—2011 г.

⁶ Програма, чието име напомня за важните открития на носителката на Нобелова награда: Мария Склодовска-Кюри

полезните взаимодействия с „Хоризонт 2020“, занапред съвместните докторски степени ще се осъществяват единствено с помощта на действията, предвидени по програмата „Мария Кюри“.

„Еразъм за всички“ ще:

- повиши съгласуваността и укрепи подхода за учене през целия живот чрез свързване на помощта с официалното и неформалното учене в целия спектър на образованието и обучението;
- разшири възможностите за структурирани партньорства, както между различните сектори на образованието, така и със стопанския сектор и с други заинтересовани участници;
- осигури гъвкавост и стимули, така че разпределението на бюджета между дейностите, бенефициерите и държавите да отразява по-добре постигнатите резултати и въздействие.

Името „Еразъм“ е широко признато сред широката общественост в участващите страни от ЕС и извън него не само като синоним на мобилността на учащите се в ЕС, но също и като символ на европейски ценности като културното многообразие и многоезичието. Вместо да се запазва едно все по-сложно многообразие от запазени наименования, програмата ще бъде наречена „Еразъм за всички“. Публичните и частните органи в основните образователни сектори, обхванати от програмата, може да използват това запазено наименование.

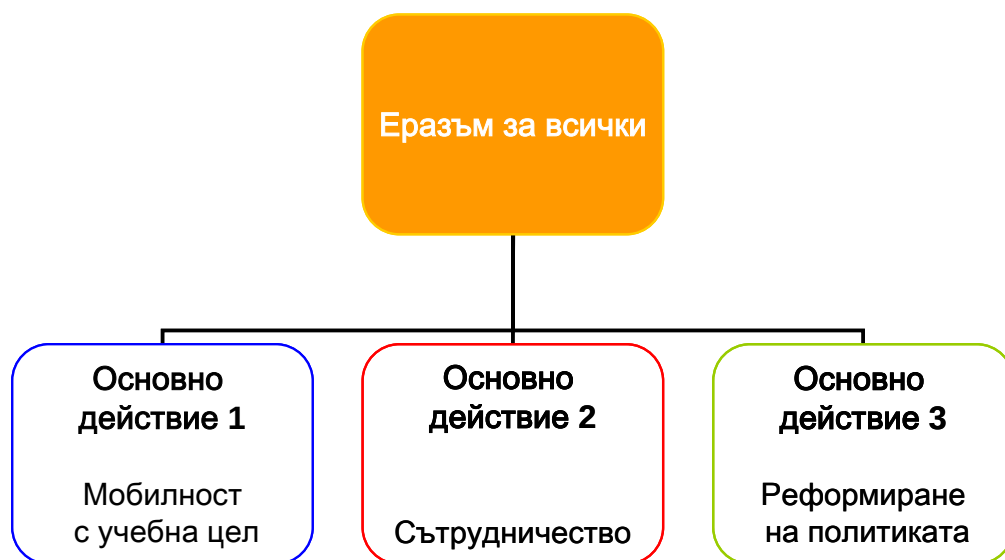
Освен това, за целите на комуникацията и разпространението, запазеното наименование се свързва с основните образователни сектори, както следва: „Еразъм — висше образование“ се свързва с всички видове висше образование в Европа, а също и в международен план; „Еразъм — обучение“ се свързва с професионалното образование и обучение, както и обучението за възрастни; „Еразъм — училища“ се свързва с училищното образование; „Еразъм — участие на младежта“ се свързва с неформалното учене на младежите.

3. АРХИТЕКТУРА И ОСНОВНИ ДЕЙСТВИЯ НА ПРОГРАМАТА

3.1. Рационализирана архитектура

Програмата за учене през целия живот, международната програма за висше образование и програмата „Младежта в действие“ имат едни с същи общи цели и подпомагат дейности, които могат да бъдат групирани в три основни категории: мобилност с учебна цел; сътрудничество между учебни заведения или младежки организации; и европейско или международно сътрудничество в областта на политиката. Те имат сходни управленски структури (напр. покани за представяне на предложения за транснационално сътрудничество) и методи за отпускане на средства (пряко управление от Комисията, или непряко управление чрез изпълнителните и националните агенции). Следователно, за да осигури по-добра съгласуваност, полезни взаимодействия и опростяване, както и да се даде възможност за иновативни механизми на финансиране, архитектурата на предложената програма ще подкрепи **три вида основни действия**, които взаимно се допълват и подсилват:

- **Мобилност с учебна цел на физически лица** Мобилността ще представлява значителен дял от увеличения общ бюджет. Това увеличение, заедно с акцента върху качеството на мобилността, както и концентрацията на приоритетите и усилията, следва да увеличат критичната маса и въздействието отвъд ангажираните физически лица и институции.
- **Сътрудничество за иновации и добри практики:** Акцентът ще бъде поставен в по-голяма степен върху засилването на иновационните партньорства между учебните заведения и предприятията. Във висшето образование ударението ще бъде поставено върху изграждането на капацитет, съсредоточаването върху съседните страни, както и към стратегически партньорства с развитите и с нововъзникващите икономики.
- **Подкрепа за реформиране на политиката:** Реформирането на политиката ще бъде насочено към: засилване на инструментите и въздействието на отворения метод на координация в областта на образованието, обучението и младежта; изпълнение на стратегията „Европа 2020“ и насърчаване на диалога за политиките с трети страни и международни организации.

Международно измерение

Понастоящем има **пет програми за сътрудничество с трети страни в областта на висшето образование**. Те ще бъдат рационализирани в трите основни действия на програмата, отново със силен акцент върху мобилността:

- подкрепата за висококачествени съвместни степени и за стипендии за студенти и персонал навсякъде по света, ще бъде разширено отвъд сравнително малкия брой университети, които могат да участват в момента.
- Управлението на мобилността в международен план ще се основава на настоящата система на „Еразъм“, в която стипендиите се отпускат въз основа на междуинституционални споразумения.
- Средствата ще бъдат отпускани в съответствие с тематичните и географските приоритети на външните действия на ЕС.
- Мерките за изграждане на капацитет за модернизиране на системите за висше образование също ще бъдат рационализирани; Сътрудничеството със съседните държави ще бъде засилено чрез обединяване на действията за изграждане на капацитет и действията във връзка с мобилността, за да се осигури системно въздействие. Настоящите действия, финансиран по „Alfa“, „Edulink“ и предишната програма „Asialink“, ще бъдат изпълнявани под формата на подпомагане на изграждане на капацитет, развитие и модернизация чрез съвместни проекти с университетите от ЕС, Латинска Америка, Азия и Африка.

Специфични действия

В светлината на конкретните усилия за насърчаване на високите постижения в образованието и изследванията в областта на европейската интеграция, **инициативата „Жан Моне“** ще продължи да се изпълнява като отделна дейност в рамките на програмата и ще споделя механизмите за изпълнението си с нея. По подобен начин, за да се използва възможността за опростяване и рационализиране на архитектурата на многогодишната финансова рамка, сътрудничеството на ниво ЕС в областта на **спорта**, ще бъде разглеждано като отделна дейност в рамките на програмата.

3.2. Основно действие 1: Мобилност с учебна цел на физически лица

Транснационалната учебна мобилност — обучение в институция партньор, преподаване, набиране на практически опит, преминаване на обучение или участие в доброволческа дейност или проект за обмен в чужбина — има ясна добавена стойност и може да бъде ефективно насърчавана единствено на европейско равнище. Мобилността с учебна цел има потенциала да: повиши равнището на основните умения и на уменията с голямо значение за пазара на труда и в обществото; разшири участието на младите хора в демократичния живот; и да укрепи модернизацията и интернационализацията на учебните заведения, което е от полза за ЕС, а също и за трети страни. Поради това мобилността ще бъде засилена и ще остане основен елемент в програмата, със силен акцент върху мобилността на учащите се в сферата на висшето образование.

С предложението на Комисията за бюджет, програмата ще може да **предостави възможности за мобилност на около 5 милиона учащи** се през седемгодишния програмен период. В момента в ЕС годишно се подкрепя мобилността на около 400 000 души. Тази стойност би могла да се увеличи до около 700 000 души, а през последната година тя достигна дори 900 000 души, в това число учащите се и персоналът. Смята се, че от възможностите за международна мобилност към и от трети държави ще се възползват около 135 000 души през седемгодишния програмен период. Мобилността обаче не е самоцел. Добавената стойност за ЕС по програмата ще се увеличи, което ще спомогне за подобряване на резултатите и ще направи по-стриктни условията, свързани с мобилността, и ще постави изискването мобилността да бъде част от съгласувана стратегия за институционално развитие.

Основният критерий за финансиране ще бъде качеството, демонстрирано чрез образователното съдържание и методите на преподаване и учене, признаването на резултатите от ученето, езиковата подготовка и готовността за межкултурен диалог, както и подобрената организация в приемащите учебни институции.

Подкрепата за мобилността в „Еразъм за всички“ ще се съсредоточи върху четири основни дейности:

- *Мобилност на персонала, по-специално учители, обучаващи, училищни ръководители и специалистите, работещи с младежи.*
- *Мобилност за студентите във висшето образование (включително съвместни степени), учащите се в професионалното образование и обучение.*
- *„Еразъм магистър“ за мобилност на студенти във висшето образование, осъществявана с помощта на нов механизъм за гарантиране на заеми.*
- *мобилност на младежи, включително доброволческа дейност и младежки обмен.*

Мобилност на персонала Научните изследвания са единодушни по отношение на ключовата роля на учителите и училищните ръководители за повишаване на

результатите на учащите на и на образователни системи. За да се насърчат високите постижения в областта на преподаването, да се разработят иновативни и успешни методи за обучение/учене и да се насърчи качеството в институциите, мобилността на персонала ще бъде значително подкрепена във всички образователни сектори, включително дългосрочната мобилност на училищния персонал. Предвидени са също и повече възможности за учебна мобилност на работещите с младежи, като се има предвид тяхната роля за умножаване на въздействието и за активизиране на обмена на добри практики между младежките организации.

Мобилност на персонала, предвидена за периода	1 000 000 бенефициери
---	-----------------------

Студенти от висши учебни заведения: За да отрази нарастващата международна насоченост на сектора на висшето образование, дейностите във връзка с мобилността с учебна цел по програма „Еразъм“, ще бъдат значително засилени и разширени в международен план, включително за съседните държави, за да се постигне мобилност в размер на 20 % от завършилите висше образование. Това ще позволи на европейските студенти да пътуват в чужбина, а на студентите от държави извън ЕС да прекарват известно време за обучение в ЕС, като по този начин се насърчи движението на талантиливи млади хора и се повиши привлекателността на европейското висше образование и във взаимна изгода на висшите учебни заведения и системи в Европейския съюз и извън него

Съвместни степени: Като се основава на успеха на програма „Еразмус Мундус“, изпълнена съвместно с индустриализираните страни, програмата ще засили подкрепата за мобилността за получаване на степен в рамките на съвместни висококачествени учебни програми, осъществявани от университети в ЕС и извън него. Това действие ще бъде отворено за допълнително финансиране от заинтересованите страни партньори.

Мобилност за съвместна степен	34 000 бенефициери
-------------------------------	--------------------

„Еразъм магистър“ Магистърските степени на обучение имат съществено значение за повишаване на квалификацията във висшето образование и за подпомагане на учащите се да придобиват сложните умения, необходими за работните места, изискващи сериозни познания. Въпреки че благодарение на реформите от Болоня са създадени повече възможности, мобилността за учене в магистърска степен в ЕС е твърде слабо развита. Това може отчасти да се обясни с тенденцията, която проявяват предназначенията за подкрепа на студентите национални схеми (ако такива съществуват) да имат ограничен обхват и предоставяната от тях подкрепа да не може да бъде ползвана в друга държава-членка. Нещо повече, студентите обикновено нямат достатъчно обезпечения, срещу които да получат кредит, което прави рисковата премия забранително висока, особено когато получателят на заема изяснява желание за обучение в чужбина. Проблемът е особено остър за студенти, желаещи да завършат пълния курс на магистърска програма в друга държава-членка, където е вероятно таксите за обучение да бъдат високи. За разрешаването на този проблем „Еразъм за всички“ ще създаде **схема за гарантиране на студентски заеми**, която ще предложи на студентите, желаещи да завършат пълния курс на обучение по магистърска програма в друга държава-членка на ЕС или държава от ЕИП, да получат достъп до заеми при изгодни условия.

Еразъм за студенти в магистърска програма, ползващи се от схема за гаранция на заем	330 000 бенефициери
---	---------------------

Учащи се в професионалното образование и обучение: Осигуряването на достъп на младите хора, обучаващи се в професионалното образование и обучение до методите, практиките и технологиите, използвани в други страни, ще спомогне за подобряване на тяхната пригодност за заетост в глобалната икономика: ученето чрез работа е от решаващо значение за пригодността за заетост на всички образователни нива, по-специално в настоящия контекст на изключително високо ниво на безработица сред младите хора, както и с оглед на необходимостта от повишаване на качеството и привлекателността на този сектор в много европейски страни. Поради това финансирането за мобилността на този вид учащи се ще бъде значително увеличено.

Транснационалните стажове в предприятията имат висок потенциал за повишаване на пригодността за заетост и броят им ще бъде значително увеличен за обучаващите се както посредством професионалното образование и обучение, така чрез висшето образование. Целта е да се засили връзката между образованието и стопанския сектор, да се насърчи предприемачеството и да се улесни преходът от образователната сфера към трудовия живот. Когато е възможно, те ще са насочени към области, в които е налице недостиг на умения на национално или секторно равнище.

Мобилност на студентите във висшето образование в ЕС и извън него	2 165 000 бенефициери
Мобилност на учащите се от професионалното образование и обучение	735 000 бенефициери
ОБЩО	2 900 000 бенефициери
- от които участници в стажове	700 000 бенефициери

Неформално учене: Неформалното учене допълва наученото в рамките на официалното обучение. В такива условия мобилността оказва сериозно въздействие върху личностното развитие, социалното приобщаване, активното гражданство и пригодността за заетост на младите хора. Въздействието е особено значимо за младите хора в неравностойно положение. Поради това мобилността на младите хора чрез младежки обмен и доброволческа дейност ще бъдат увеличени.

Младежката мобилност	540 000 бенефициери
----------------------	---------------------

3.3. Основно действие 2: Сътрудничество за иновации и добри практики

Проектите за транснационално сътрудничество са от съществено значение за насърчаване на прозрачността, отвореността и високите постижения, и за улесняване на обмена на добри практики между институциите. С цел да се допринесе за управлението и изпълнението на дейностите по стратегията „Европа 2020“ и на отворения метод на координация, програмата ще окаже **засилена подкрепа за проекти за**

сътрудничество, насочени към развитието, трансфера и прилагането на новаторско образование, обучение и младежки практики. И на последно място, новата програма ще активизира международното сътрудничество и изграждане на капацитет в трети държави.

Подкрепата за сътрудничеството в „Еразъм за всички“ ще се съсредоточи върху четири основни дейности:

- *Стратегически партньорства между образователните институции/младежки организации и/или с други значими участници.*
- *Широкомащабни партньорства между учебните заведения в сферата на образованието и обучението и предприятията под формата на алианси на знанието за висше образование и секторни алианси на уменията.*
- *Платформи за информационно-технологична подкрепа, включително e-Twinning (електронно побратимяване).*
- *Изграждане на капацитет в трети държави, със силен акцент върху съседните държави.*

Стратегически партньорства: В отговор на нарастващата нужда от повече новаторски подходи в образованието, стратегическите партньорства ще обхванат множество споразумения за сътрудничество с различен финансов обхват, насочени към укрепване на транснационалното сътрудничество между образователни институции/младежки организации и/или други участници. Програмата ще свърже дейности в рамките на мобилността и сътрудничеството и ще повиши степента на системното въздействие (например проектите за сътрудничество между училищата могат да обхванат разработването на програми за обучение и обмена на персонал). По същия начин, за да се насърчи създаването на европейско измерение в националните доброволчески схеми, подкрепата може да бъде използвана за отваряне на такива схеми за транснационалната мобилност. Като се вземат за основа поуките, извлечени от програмите за периода 2007—2013 г. (програма „Comenius Regio“, „Младежта в действие“), ще бъдат насърчавани партньорства с участие на регионалните и местните

органи и установяването на връзки между участници от различни области, за да се окурат иновативните, по-интегрирани подходи в сферата на ученето през целия живот, по-ефективното използване на ресурсите и схеми за мобилност с по-високо качество.

Стратегически партньорства/ангажирани институции	23 000 партньорства и 115 000 институции
--	--

За насърчаване на иновациите и пригодността за заетост на учащите, програмата ще засили сътрудничеството със стопанския сектор чрез широкомащабни транснационални проекти.

Алианси на знанието: С водещата инициатива „Съюз за иновации“, включена в „Европа 2020“, се подчертава изключителното значение на това да се подпомага модернизиранието на университетите и подобряването на качеството и иновациите чрез „алианси на знанието“. Последните представляват структурирани партньорства между висшите учебни заведения и стопанския сектор, в рамките на които се разработват новаторски модели на създаване и обмен на знания, стимулират се творчеството и предприемачеството и се разработват и разпространяват нови учебни програми и квалификации. Програмата ще отговори на много високото ниво на интерес от страна на предприятията и образователния сектор към този вид сътрудничество, което ще генерира иновации и растеж в Европа⁷.

Секторни алианси на уменията: Секторни проекти между предприятията и доставчиците на услуги в областта на образованието и обучението за създаване на нови, специфични за секторите учебни програми, за развитие на новаторски методи за преподаване в професионалното обучение и за практическо въвеждане на инструментите за признаване в целия ЕС.

Алианси на знанието и секторни алианси на уменията/участващи институции и предприятия	400 алианса и 4 000 институции
---	--------------------------------

Платформи за подкрепа, основани на информационните технологии, и виртуална мобилност: В отговор на нуждата от алтернативни форми на мобилност, програмата ще предвиди по-важна роля на платформите за подкрепа, основани на информационните технологии. Такива платформи могат при много ниски допълнителни разходи да осигурят достъп на значително по-широка група потенциални бенефициери до взаимно обучение и обмен на добри практики. Също така и образователните ресурси със свободен достъп, като например електронните курсове и

⁷ Програмите и схемите на „Хоризонт 2020“, включващи Европейски институт за иновации и технологии (ЕИИТ) и алиансите на знанието по програма „Еразъм за всички“, споделят обща, всеобхватна цел: увеличаване на капацитета на Европа в областта на иновациите. Те обаче се допълват по отношение на приноса си за преодоляването на изоставането на Европа в областта на иновациите: „Хоризонт 2020“ — чрез насърчаване на по-тесни връзки между научноизследователската дейност и иновациите (без да се включват образователни дейности); ЕИИТ — чрез пълното интегриране на т.нар. „триъгълник на знанието“ (научни изследвания, иновации и образование); а алиансите на знанието — посредством засилено сътрудничество между образованието и иновациите.

виртуалната мобилност, придобиват все по-голямо значение за международната привлекателност на образователните институции. Инициативата *e-Twinning* (електронно побратимяване) за сътрудничество между училищата ще получи значителна подкрепа и ще вдъхнови подобни инициативи за професионалното образование и обучение, обучението за възрастни и работата с младежи. Съседните страни също ще получат достъп до нея.

Платформи, основани на информационните технологии	3 платформи
---	-------------

Международно сътрудничество и изграждане на капацитет: Сътрудничеството с трети държави ще бъдат изцяло интегрирано в основните действия на програмата в съответствие с приоритетите в областта на външната политика на ЕС, като стъпи на опита от програмите за 2007 — 2013 г., особено „Темпус“ и „Еразмус Мундус“. Тяхната цел ще бъде подобряване на качеството, адекватността и управлението на висшето образование, с помощта на проекти, изградени отдолу нагоре, изпълнявани от международни консорциуми. В отговор на настоятелния политически призив за засилване на подкрепата за съседните на ЕС страни, програмата ще подкрепи изграждането на капацитет на институциите и модернизирането на системите за висше образование в тези страни посредством сътрудничество и структурни мерки. Тя ще установи връзка между тези дейности и мобилността за студенти и персонал. Програмата ще допринесе и за модернизиране на системите и изграждане на местен капацитет в Азия, Латинска Америка и в държавите от АКТБ, както и за оказването на подкрепа на проекти за сътрудничество в областта на неформалното учене.

Проекти за сътрудничество за изграждане на капацитет във висшето образование	1 000 проекта
--	---------------

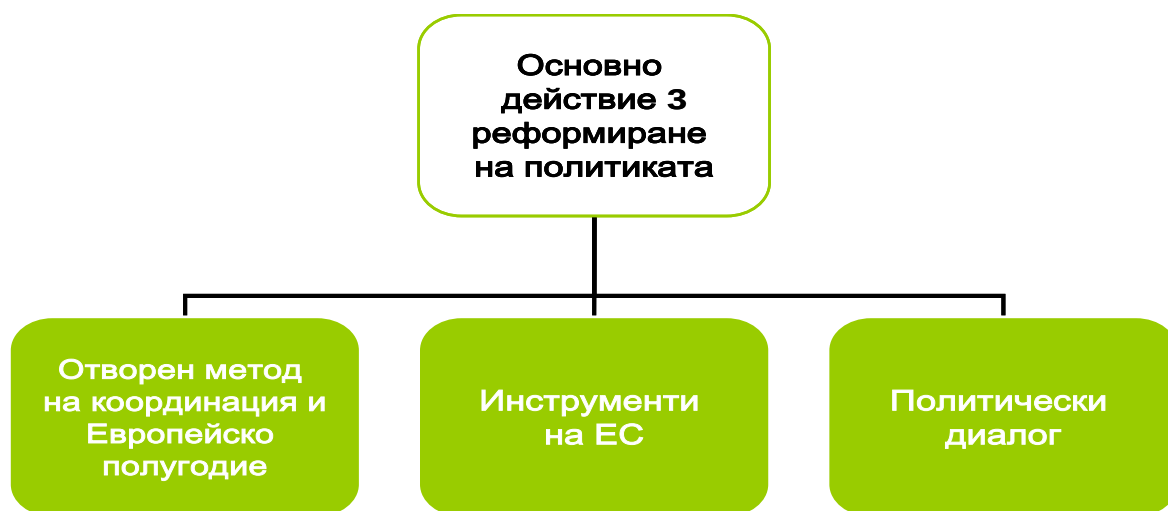
3.4. Основно действие 3: Подкрепа на реформирането на политиката

Създаването на основана на факти политика, задълбоченият анализ на държавите и многостранното наблюдение са от изключително значение за осъществяване на европейските стратегически приоритети. Взаимното обучение на равнището на ЕС и на международно равнище доказва своя полезен характер по отношение на ефективността на инвестициите в образованието и при подпомагането на държавите-членки да прилагат нови политики и да осъществяват реформи. Различните инструменти за осигуряване на прозрачност, създадени в рамките на програмата за учене през целия живот, са оказали изключително силно въздействие. Вече повече от 10 милиона души при търсене на работа използват формуляра на „Европас“ за създаване на автобиография онлайн.

Подкрепата, която „Еразъм за всички“ ще окаже на реформирането на политиката, ще се съсредоточи върху три основни дейности:

- *Подкрепа на отворените методи на координация (ECET 2020, стратегията на ЕС за младежта) и на „европейското полугодие“ („Европа 2020“).*
- *Инструменти на ЕС: Икономическа реализация и изпълнение.*

- *Политически диалог (заинтересовани страни, трети държави, международни организации).*

Програмата ще засили подкрепата за дейностите, които подпомагат управлението на програмата на ЕС за образование, обучение и младеж, по-специално чрез отворения метод на координация: разработването на показатели, статистика и сравнителни показатели, както и на мониторинг на тенденциите и развитието на политиката; обучението между равнопоставени партньори и партньорските проверки; анализа на политиката; и сравнителни изследвания. Програмата ще засили подкрепата за националното изпълнение на инструментите на ЕС за прозрачност (напр. ЕКР, ECTS, ECVET)⁸ и обхващащите целия ЕС мрежи. Тя ще подкрепи прилагането на класиране чрез използване на „*U-multirank*“ въз основа на постигнатите резултати и на компютърна програма за създаване на профили на висшите учебни заведения, като по този начин се цели радикално да се подобри прозрачността на сектора на висшето образование, като първите резултати се очакват през 2013 г.

Програмата ще подкрепи и конкретни политически програми по тематични приоритети, включително плана за модернизирване на висшите учебни заведения, процеса от Болоня (сферата на висшето образование), процеса от Копенхаген (сферата на професионалното образование и обучение), програмата за училищата на 21-ви век, европейската програма за учене за възрастни и структурирания диалог с младите хора, като оказва и оперативна подкрепа на Европейския форум на младежта и на партньорствата с представителни младежки неправителствени организации. Тя също ще подкрепи и активизира изпълнението на програмата относно осемте основни умения за учене през целия живот, установени с Европейската рамка от 2008 г.⁹

Подкрепата за реформиране на политиката ще бъде насочена към постигането на специфичните цели на стратегията „Образование и обучение 2020“, както и към постигане на целите на „Европа 2020“ в областта на образованието и човешкия капитал. Като се използва отворения метод на координация, основният акцент на програмата ще бъде ориентиран към главните теми на политиката, които допринасят за

⁸ ЕКР: Европейска квалификационна рамка; ECTS: Европейска система за трансфер и натрупване на кредити); ECVET: Европейска система за кредити за професионално образование и обучение

⁹ Препоръка на Европейския парламент и на Съвета от 18.12.2006 г. относно основните умения за учене през целия живот.

постигането на тези основни цели на ЕС: насърчаване на използването на информационните и комуникационните технологии в училищата¹⁰, както и на всички нива на официалното образование; повишаване на нивото на грамотност на младите и на възрастните европейски граждани; ограничаване на ранното напускане на училище; насърчаване на високите постижения и на установяването на по-тесни връзки между образованието, научните изследвания и иновациите; засилване на изучаването на езици успоредно с овладяването на универсални умения, като умения за учене и предприемчивост.

Ще бъде засилен политическият диалог с трети държави и със съседните държави, но също и със стратегически партньори от нововъзникващите и развитите държави в съответствие с приоритетите в областта на външната политика на ЕС.

3.5. Инициатива „Жан Моне“

Началото на инициативата е поставено през 1989 г., като понастоящем програмата присъства в 62 страни по света и около 740 университета предлагат свързани с „Жан Моне“ курсове като част от учебните си програми. Между 1990 г. и 2009 г. инициатива „Жан Моне“ спомогна да се създадат приблизително 3500 проекта в областта на изследванията по европейска интеграция, включително 141 европейски центъра за високи постижения „Жан Моне“, 775 катедри и 2 007 постоянни курса и европейски модули. Въз основа на опита и добрите практики на инициативата, програмата ще стимулира преподаването и изследванията в областта на европейската интеграция в държавите-членки на ЕС и в глобален мащаб (по-специално в страните кандидатки и съседните страни). Ще бъде насърчавана диверсификацията на изследванията, и по-балансирания подход към географския обхват, а също и участието на ново поколение преподаватели.

В светлината на своите международно признати академични постижения в голям брой научни дисциплини, свързани с европейската интеграция, програмата ще продължи да предоставя специфична подкрепа на Колежа на Европа (в Брюж и Натолин), с оглед разширяване на дейността му в съседните държави, както и на Европейския университетски институт с цел той да развие своя капацитет за насърчаване на доброто управление на политиките на ЕС. Двете институции ще бъдат поканени да засилят сътрудничеството помежду си. Други академични институции, работещи в областта на европейската интеграция, ще имат достъп до програмата в съответствие с добавената стойност на тяхната дейност.

За институциите, заинтересовани да осигурят признаване на качеството на предлаганите от тях програми за изучаване на европейската интеграция, Комисията ще създаде *Знак за високи постижения „Жан Моне“*. Мрежата от професори „Жан Моне“ има функцията и на „мозъчен тръст“ за подкрепа на управлението на ЕС и на формулирането на политики. Диалогът между академичните среди и отговорните за формулирането на политиките лица ще бъде съответно засилен.

¹⁰ Подкрепата ще се осъществява изцяло в съответствие с действие 68 от Програмата в областта на цифровите технологии, която насърчава държавите-членки да отредят водеща роля на електронното обучение в националната политика за модернизация на образованието и обучението.

3.6. Действие в областта на спорта

С цел да бъде развито европейското измерение в спорта, програмата ще осигури подкрепа за следните дейности:

- *транснационални проекти за сътрудничество;*
- *Некомерсиални европейски спортни събития с голямо значение;*
- *укрепване на емпиричната база за формулиране на политики в областта на спорта;*
- *изграждане на капацитет в спорта;*
- *диалог със съответните заинтересовани лица в Европа.*

Новата програма ще се съсредоточи върху: укрепване на доброто управление и на базата от познания за спорта в ЕС; насърчаване на физическата активност като фактор за по-добро здраве; използване на потенциала на спорта за насърчаване на социалното приобщаване, насърчаване на двойната кариера посредством образование и обучение на спортистите, както и справяне с транснационални заплахи като употребата на допинг, уговаряне на резултати от спортни срещи, насилие, расизъм и нетолерантност.

Бенефициери на програмата ще бъдат публични органи или организации на гражданското общество, работещи в областта на масовия спорт. Подкрепяните проекти и мрежи ще имат за задача главно да изпълняват и следят за изпълнението на насоките и препоръките, приети от държавите-членки и/или спортните организации в области като доброто управление, двойната кариера и равнищата на участие в спортни дейности и физическа активност.

4. БЮДЖЕТ И ИЗПЪЛНЕНИЕ

В оценките на настоящите програми се подчертава, че най-ефективния и ефикасен начин за постигане на резултати е използването на системата на агенциите на ЕС и националните агенции. Финансовите одити на агенциите и оценките на Сметната палата показват, че в практиките на управление е налице изключително нисък процент грешки (под 2%). Следователно програмата ще бъде изградена върху съществуващата базова система, като същевременно ще укрепи **механизмите за постигане на резултати, така че да постигне снижаване на административните разходи и разходите за управление.**

4.1. Бюджет

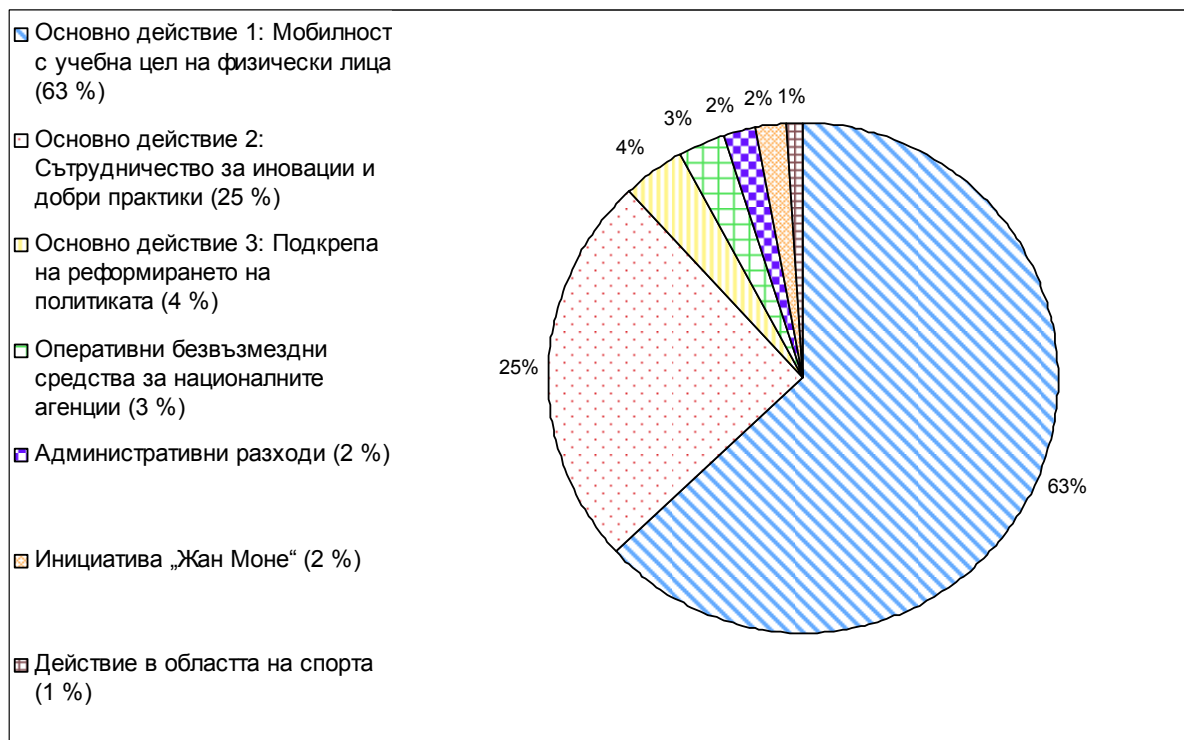
Таблица 1 и диаграма 1 илюстрират предложеното разпределение на финансирането между основните действия. Въз основа на опита и с оглед на поставяне на по-силен акцент върху мобилността, около две трети от бюджета ще бъдат отделени за мобилността с учебна цел. Въпреки че сътрудничеството и реформирането на политиката са от решаващо значение по отношение на въздействието на политиките, поради естеството на дейностите те естествено имат по-ограничено въздействие върху бюджета. По отношение на международния си компонент, програмата е в съответствие с приоритетите на външната политика на ЕС. В годишното разпределение на

бюджетните средства ще бъде въведена гъвкавост с оглед на реагиране на събитията в международен контекст.

ТАБЛИЦА 1: ОРИЕНТИРОВЪЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТА ПО ВИД ДЕЙСТВИЕ В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И МЛАДЕЖТА (с изключение на действия по инициативата „Жан Моне“, спорта и административните разходи)

Основни действия и дейности	Приблизителен дял в проценти от общата сума	Акцент на дейностите
Основно действие 1: Мобилност с учебна цел на физически лица	66%	Персонал, висше образование и учащи се в професионалното образование и обучение, съвместни магистърски степени, Еразъм — магистри (инструмент за гаранции на студентски заеми), младеж
Основно действие 2: Сътрудничество за иновации и добри практики	26%	Стратегически партньорства, алианси на знанието, секторни алианси на уменията и платформи, основани на информационните технологии
Основно действие 3: Подкрепа на реформирането на политиката	5%	Подкрепа за управлението на стратегията „Европа 2020“ и на отворения метод на координация
Оперативни безвъзмездни средства за националните агенции	3%	

ДИАГРАМА 1: РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТНИТЕ СРЕДСТВА ЗА ПРОГРАМАТА ПО ВИД ДЕЙСТВИЕ

Въпреки че структурата на програмата ще бъде организирана в съответствие с трите основни действия, до програмата ще имат достъп основните сектори, които понастоящем получават финансиране от програмата за учене през целия живот и „Младежта в действие“. В таблица 2 и диаграма 2 е онагледена симулация на възможното разпределение на финансирането по сектори въз основа на приоритетите и специфичните дейности, посочени по-горе, в като е направено с положението за периода 2007—2013 г. Важно е да се отбележи обаче, че посочените стойности следва да се считат за неокончателни оценки. По време на изпълнението на програмата ще бъде възможно да се определи и отчете усвояването на бюджета от основните сектори — образованието, обучението и младежта¹¹. Симулацията показва, че предложеният за програмата бюджет дава възможност да се повиши равнището на финансиране във всичките различни образователни сектори, както и в секторите на неформалното учене и на младежта.

¹¹

Ситуацията по отношение на бюджета понастоящем не е напълно и пряко сравнима с тази в бъдеще. Оценките са направени въз основа на главните видове действия, подкрепени в рамките на програмите през периода 2007—2013 г. и 2014—2020 г. Някои разходи, които понастоящем се считат за част от секторния бюджет, са изключени, тъй като те ще са общи (например оперативните безвъзмездни средства на националните агенции и дейностите в подкрепа на политиката). Разпределението въз основа на постигнатите резултати не може да бъде точно изчислено предварително.

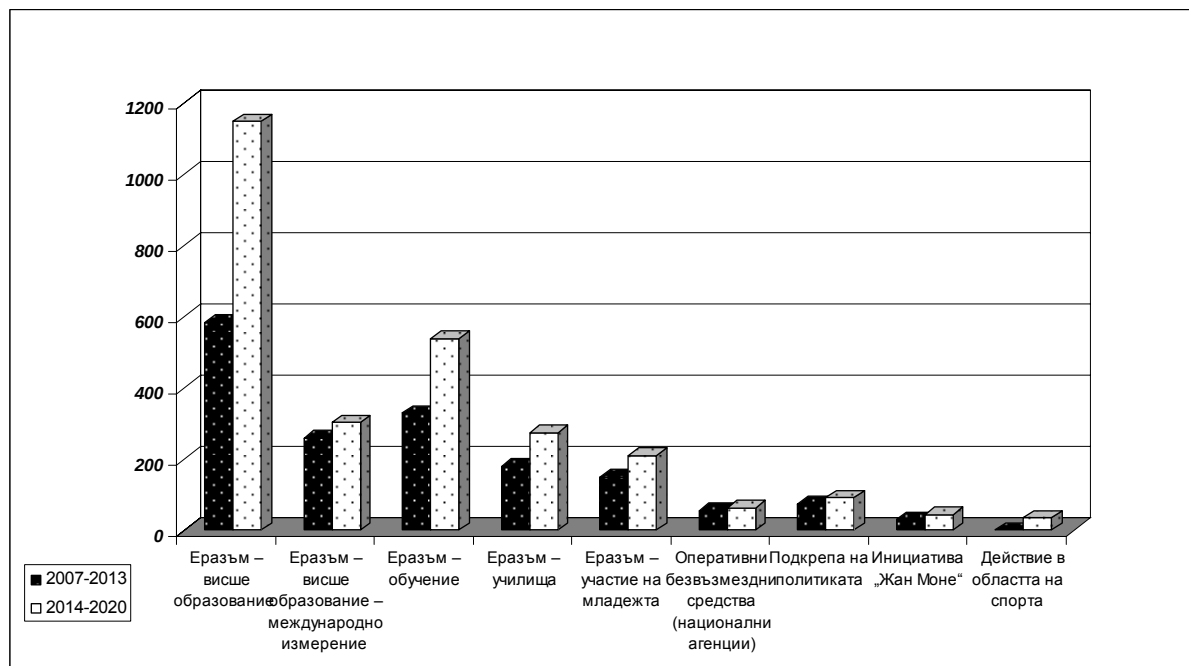
**ТАБЛИЦА 2: Възможни равнища на финансиране по сектори за 2014 — 2020 г.,
сравнени с програмите за 2007 — 2013 г. (в млн. EUR, ЕС-27)**

Еразъм за всички	Програми за 2007—2013 г.*	Средно годишно за 2014-2020	Увеличение в %	Насоченост
Еразъм – висше образование (включително висше ПОО)	585	1100 – 1150	85 %-95 %	Студенти, персонал, съвместни програми, магистърски програми, стратегически партньорства, алианси на знанието
Еразъм – висше образование – международно измерение (финансиране по функция 4)	220**	259	17%	Студенти, персонал, изграждане на капацитет, по-специално в съседни държави
Еразъм – обучение (ПОО и обучение за възрастни)	330, от които 60 за обучение за възрастни	500–540, от които около 110 за обучение за възрастни	общо 50 %-60 %, около 80 % за обучение за възрастни	Студенти, персонал, стратегически партньорства, секторни алианси на уменията, ИТ платформи
Еразъм – училища	180	250 – 275	40 % -55 %	Персонал, стратегически партньорства, ИТ платформи
Еразъм – участие на младежта	150	190 – 210	25 % — 40 %	Младежи, персонал, стратегически партньорства, ИТ платформи
Оперативни безвъзмездни средства (национални агенции)	55	63	15 %	
Подкрепа на политиката	75	92	20 %	
„Жан Моне“	30	45	50 %	
Спорт	Не се прилага	34	Не се прилага	

* Обединява дейности, финансирани през 2010 г. в 27-те страни от ЕС и индексирани до 2017 г.

** Ориентировъчна оценка на равнището на финансиране, определено за международно сътрудничество в областта на висшето образование.

**ДИАГРАМА 2: ВЪЗМОЖНО РАЗВИТИЕ НА ГОДИШНОТО ФИНАНСИРАНЕ
ЗА 2014—2020 г. В СРАВНЕНИЕ С 2007—2013 г.**

Редица отделни дейности и приоритети на политиката ще бъдат обединени в три вида основни дейности. Многоезичието ще бъде подпомагано чрез мобилността на учащите се и преподавателите по езици, чрез сътрудничество за разработване на иновативни инструменти и методи за езиково обучение и чрез стратегическа подкрепа на реформата на преподаването на езици, а също и чрез езиково многообразие в образователните системи.

Редица дейности ще бъдат рационализирани под формата на по-целенасочени приоритети, на нови дейности, които да отразяват новите предизвикателства (напр. значителното увеличаване на мобилността на персонала, с което ще бъде подкрепено качеството в институциите за професионално образование и обучение). Училищата ще бъдат насърчавани да участват в транснационални партньорства и споразумения за сътрудничество с партньорите си от други държави от ЕС, така че да се увеличи ефектът от подкрепата на ЕС и да се окуражи полезното взаимодействие на различните форми на сътрудничество, като например виртуалната мобилност, мобилността на учениците и персонала и педагогическите проекти.

Обратно, обхватът на някои дейности ще бъдат намален или те ще бъдат прекратени поради по-ограниченото им системно въздействие, свързаните с тях твърде високи разходи или наличието на други източници на финансиране от ЕС, които подкрепят сходни дейности. Посочените дейности включват учебни посещения, подготвителни посещения и семинари за възрастни; интензивни програми по „Еразъм“ (ще бъдат включени в по-широкообхватни дейности, насочени към интензивно силно сътрудничество между висшите учебни заведения); продължаващо обучение за възрастни на пазара на труда (ще бъде продължено чрез друго финансиране от ЕС, по-специално от Европейския социален фонд).

Минимално разпределение на средствата по сектори Изпълнението на програмата ще наложи адекватно разпределение на средствата за всеки от петте основни по-големи сектори с цел да не се допуска средствата, определени за основните категории заинтересовани страни и за бенефициерите, да намаляват под нивото, гарантирано от програмите за периода 2007 — 2013 г. Съответното ориентировъчно разпределение, изразено в проценти от общия бюджет (функция 1) ще бъде, както следва: *25% за висше образование; 17 % за професионално образование и обучение и за обучение за възрастни (от които 2 % за обучение за възрастни); 7 % за училищата; и 7 % за младежта.* Това разпределение е направено въз основа на настоящото положение с цел осигуряване на приемственост по отношение на минималната гаранция, дадена на основните сектори на образованието. Тези минимума оставят значителен марж, от който биха могли да се възползват всички сектори. Например, в програмата за учене през целия живот всички образователни сектори на усвояват средства над минимално гарантираната сума.

4.2. Изпълнение

В програмата, и по-специално в разпоредбите за управлението ѝ ще се обърне особено внимание на рационализирането, опростяването и разпределение на финансовите средства въз основа на резултатите. Същевременно, при изпълнението ще бъде взета под внимание необходимостта от гъвкавост и диференциация, за да се компенсират положените при рационализирането усилия.

За целите на опростяването и рационализирането в рамките на програмата броят на подкрепяните действия ще бъде намален от 75 за програмите от 2007—2013 г. *на 11*¹² (4 дейности за мобилност, 4 дейности за сътрудничество, 3 дейности в подкрепа на политиката). В нея ще се използват повече безвъзмездни средства с единна ставка за повишаване на ефективността. Примерите за успех — като например безвъзмездни средства с единна ставка за студентите, участващи в програмата „Еразмус“, ще бъдат широко използвани при действия в сферата на мобилността. Тъй като националните агенции вече няма да управляват отделните заявления за мобилност, ще бъдат намалено административното натоварване.

Намалението от 85% на броя на дейностите в сравнение с броя им понастоящем ще позволи увеличаване с 30% на ефикасността на системата чрез рационализиране на архитектурата на програмата и поставяне на ударението върху системното въздействие. Повишената ефикасност се дължи на намаляване на вътрешната сложност на програмата чрез ограничаване на броя на целите, съсредоточаването върху основните действия, включване на хоризонтални дейности и премахването на припокриващи се, неефективни или твърде ограничени действия.

Допълнителен прираст на производителността от 10 % може да се очаква след приемането на общи инструменти, което ще последва сливането на програми и създаването на единен координиращ национален орган във всяка държава. Прираст би могъл да се очаква от обединяване на общите разходи и от свързаните с него икономии от мащаба: единна информационна система за управление на средствата, поверени на националните агенции, един сбор от правила, намален брой финансови трансакции и т.н. Дори и понастоящем административните разходи на агенциите за по-голямата

¹² Не се вземат предвид инициативата „Жан Моне“ и спортът.

програма за учене през целия живот вече са много по-ниски, отколкото тези за по-малката програма „Младежта в действие“ (4,5% срещу 8%).

Следователно целта ще бъде чрез **натрупване на въздействието на опростяването** да се постигне **повишаване на производителността, достигащо 40%**. Като цяло общото въздействие ще доведе до нарастване на сумата, управлявана от един човек (равностоен на служител на пълно работно време) от 6 на 10 млн. EUR.

Проверките ще се основават на принципа на единния одит: всяка държава-членка чрез определените национални органи ще наблюдава и контролира на национално равнище дейностите, свързани с програмата; националната агенция ще отговаря за проверките на бенефициерите на програмата, а Комисията, с цел избягване на припокривания, ще наблюдава и координира системата за контрол и ще определя минималните изисквания. Проверките ще бъдат основани до голяма степен на оценка на риска. Тези мерки ще започнат да се прилагат още в изпълняваните понастоящем програми.

Получената в резултат на това опростена и рационализирана архитектура ще може лесно да се адаптира с ниски пределни разходи и чрез увеличаване на бюджета в размер на 70 %, съгласно предложението в съобщението относно МФР, и **ще може да се финансира с наличните ресурси**.

„Еразъм — магистри“ (схема за гарантиране на студентски заем за магистърска степен), ще бъде осигурявана чрез пълномощник, имащ мандат за изпълнение въз основа на доверителни споразумения, определящи подробните правила и изисквания за прилагането на финансовия инструмент, както и съответните задължения на страните.

Разпоредбите за изпълнение ще **стимулират разпределението на средства въз основа на резултатите** и добавената стойност за ЕС като се използват качествени, а когато е възможно — и количествени критерии. За основно действие 1 (мобилност) 25% от определените за националните агенции средства ще се разпределят въз основа на принципи, позволяващи количествено определяне, например изпълнение на бюджета, брой на участващите в мобилност лица и изпълнението на работните програми на националните агенции. Този дял е същият като онзи, който се получава при разпределение въз основа на резултатите, и който вече се прилага в „Еразъм“. Предложението е този опит да се вземе за основа. Оставащият бюджет ще бъдат разпределен главно сред националните агенции въз основа на размера на населението. Качествените критерии за увеличаване на добавената стойност за ЕС ще се прилагат по-специално по отношение на основно действие 2 (сътрудничество) и основно действие 3 (реформиране на политиката), като сред тях са степента на институционална или ресурсна ангажираност на участващите в партньорството заинтересовани страни, или връзката между дейностите, изпълнявани чрез отворения метод на координация и предизвикателствата, установени при изпълнението на стратегията „Европа 2020“.

Въпреки че ще гарантира стабилност в равнището на финансиране и по този начин няма да допуска неравномерно изпълнение, разпределението на бюджета за международното измерение на програма ще се придържа към приоритетите по отношение на географското разпределение, развитието и приоритетите на политиката, установени за външните действия на ЕС. Ще бъдат въведени системи за планиране и докладване с цел да се следят потоците на мобилността към и от различни региони извън ЕС.

При изготвянето на настоящото съобщение и на предложението за новата програма, Комисията проведе широки консултации с ръководители на образователни институции, учители, изследователи и студенти, представители на стопанския сектор и със социалните партньори, с правителства и международни органи, както и със заинтересовани страни, работещи в областта на младежта.

5. ЕРАЗЪМ ЗА ВСИЧКИ: ИНВЕСТИЦИЯ В НАШЕТО БЪДЕЩЕ

ЕС е изправен пред едно от най-големите предизвикателства от създаването си до наши дни. Не може да има устойчиво решение на кризата без ясен ангажимент да се постигнат високи постижения и равенство чрез образование, насърчаване на мобилността и формиране на европейска идентичност, основана на характерните за европейския модел културно многообразие и разнообразие.

Единствено решение е да се инвестира в хората на Европа. С новата програма *„Еразъм за всички“* се поставя целта милиони хора в цяла Европа и по света да получат възможността да се възползват от уникален международен опит. Чрез обединяване на образованието, обучението, младежта и спорта, програмата ще създаде рационализирана структура, която ще даде възможност за участие на повече граждани и ще увеличи нейното въздействие и обхват. Въз основа на ползите, извлечени от един от най-големите успехи на Европа — програмата „Еразъм“, новият „Еразъм за всички“ ще насърчава международната мобилност, като направи „Еразъм“ достъпен в училищата, в сферата на професионалното образование и обучение, в магистърските степени и в специфични младежки области като например доброволческата дейност.

Водещата роля на ЕС като катализатор, който създава икономическа динамика и политическа стабилност, може да се гарантира само ако частни, обществени, национални и международни участници ясно заявяват своя недвусмислен ангажимент да изграждат бъдещето въз основа на образованието и обучението.